

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 14 Ιουνίου 2022 με την ακόλουθη σύνθεση: Άννα Λιγωμένου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Δεύτερου Τμήματος, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου και Γρηγόριος Βαλληνδράς, Σύμβουλοι, Ιωάννα Ευθυμιάδου (εισηγήτρια) και Παναγιώτης Παππίδας, Πάρεδροι που μετέχουν με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επιτρόπος Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Αντεπίτροπος Επικρατείας Ευάγγελος Καραθανασόπουλος, ως νόμιμος αναπληρωτής του κωλυμένου Γενικού Επιτρόπου Επικρατείας.

Γραμματέας: Ιωάννης Αθανασόπουλος, Γραμματέας του Δεύτερου Τμήματος.

Για να δικάσει την από ... 2019 (Α.Β.Δ.../...2019) έφεση του ... του ..., κατοίκου (οδός), ο οποίος παραστάθηκε διά δηλώσεως του άρθρου 231 παρ.1 του ν.4700/2020 του πληρεξουσίου δικηγόρου Ε... Μ... (Α.Μ./ Δ.Σ.Α. ...),

Κατά της ../...2018 καταλογιστικής πράξης της Επιτρόπου της Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Δήμο ...

Και κατά α) του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Στελιανής Κουτσουμπάρδη και **β)** του Δήμου ..., ο οποίος παραστάθηκε δια δηλώσεως, του άρθρου 231 παρ.1 του ν.4700/2020 της πληρεξουσίας δικηγόρου Α... Ε... (Α.Μ./Δ.Σ.Α. ...).

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Την εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία ζήτησε την απόρριψη της έφεσης και

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την έκδοση προδικαστικής απόφασης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη εξ αποστάσεως με τη χρήση τεχνικού μέσου που διασφαλίζει τη μυστικότητά της (άρθρα 295 παρ.1 και 2 ν.4700/2020 και 36 ν.4745/2020).

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και

Σκέφθηκε σύμφωνα με τον νόμο.

Αποφάσισε τα εξής:

1. Με την υπό κρίση έφεση, για την οποία έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (βλ. το με κωδικό ... ηλεκτρονικό παράβολο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων), όπως οι λόγοι της αναπτύσσονται με το από2022 νομίμως κατατεθέν υπόμνημα, ζητείται παραδεκτά η ακύρωση της ../...2018 καταλογιστικής πράξης της Επιτρόπου της Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Δήμο ..., με την οποία καταλογίστηκε σε βάρος του εκκαλούντος, πρώην μόνιμου υπαλλήλου στο Δήμο ..., το συνολικό ποσό των 72.671,47 ευρώ, που αντιστοιχεί σε αποδοχές ενεργείας που φέρεται ότι έλαβε αχρεωστήτως από 31.1.2001 έως 24.12.2013, συνεπεία αναδρομικής ανάκλησης της απόφασης διορισμού του, λόγω πλαστότητας του απολυτηρίου τίτλου σπουδών (Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης), που αποτέλεσε τυπικό προσόν διορισμού του.

2. Στο άρθρο 103 του Συντάγματος ορίζεται: «1. Οι δημόσιοι υπάλληλοι είναι εκτελεστές της θέλησης του Κράτους και υπηρετούν το Λαό (...). Τα προσόντα και ο τρόπος διορισμού τους ορίζονται από το νόμο. (...) 4. Οι δημόσιοι υπάλληλοι που κατέχουν οργανικές θέσεις είναι μόνιμοι εφόσον οι θέσεις υπάρχουν. Αυτοί (...) δεν μπορούν (...) να παυθούν χωρίς απόφαση υπηρεσιακού συμβουλίου, που αποτελείται τουλάχιστον κατά τα δύο τρίτα από μόνιμους δημοσίους υπαλλήλους. (...) 7. Η

πρόσληψη υπαλλήλων στο Δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται κάθε φορά (...) γίνεται είτε με διαγωνισμό είτε με επιλογή σύμφωνα με προκαθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια και υπάγεται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής, όπως νόμος ορίζει. Νόμος μπορεί να προβλέπει ειδικές διαδικασίες επιλογής που περιβάλλονται με αυξημένες εγγυήσεις διαφάνειας και αξιοκρατίας ή ειδικές διαδικασίες επιλογής προσωπικού για θέσεις το αντικείμενο των οποίων περιβάλλεται από ειδικές συνταγματικές εγγυήσεις ή προσιδιάζει σε σχέση εντολής».

3. Στο άρθρο 27 παρ. 2 του ισχύοντος κατά τον χρόνο έκδοσης της πράξης ανάκλησης του διορισμού του εκκαλούντος Κ.. Κ.. Δ.. και Κ.. Υ.. (ΚΚΔΚΥ), ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.3584/2007 (Α' 143), ορίζεται ότι: «Η πράξη διορισμού, που έγινε κατά παράβαση νόμου, ανακαλείται εντός διετίας από τη δημοσίευσή της. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής, η πράξη διορισμού ανακαλείται, εάν αυτός που διορίστηκε προκάλεσε δολίως ή υποβοήθησε την παρανομία (...)».

4. Στο άρθρο 152 του ν.4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ)-δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις»(Α' 143) ορίζεται ότι: «1. (...) 3. Το έλλειμμα (...). 4. Στις περιπτώσεις πληρωμής μη νόμιμων δαπανών καταλογίζεται: α) (...) και β) στους λαβόντες, εφόσον υπέχουν ευθύνη για τη μη τήρηση των ανωτέρω διαδικασιών. Στους λαβόντες καταλογίζεται και σε κάθε περίπτωση αχρεώστητης πληρωμής» (βλ. και την παρομοίου περιεχομένου διάταξη του άρθρου 96 παρ. 1 του ίδιου νόμου).

5. Από τις διατάξεις που παρατέθηκαν ανωτέρω συνάγονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: Οι κενές οργανικές θέσεις των δημοσίων υπηρεσιών στελεχώνονται από μονίμους δημοσίους υπαλλήλους. Η διαδικασία επιλογής για την πρόσβαση στις δημόσιες οργανικές θέσεις διέπεται από την αρχή της αξιοκρατίας, η οποία επιτάσσει όπως για την επιλογή των υποψηφίων διεξάγεται διαγωνισμός στη βάση κριτηρίων πρόσφορων για την ανάδειξη αυτοτελώς αλλά και συγκριτικώς, της αξίας των υποψηφίων εν όψει των θέσεων που προκηρύσσονται. Αντίστοιχα, ο νομοθέτης έχει θεσπίσει διαχρονικώς ειδικό κανονιστικό πλαίσιο για τους υπαλλήλους που συνδέονται με σχέση δημοσίου δικαίου με το Δημόσιο, τους Ο.Τ.Α. και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και, συγκεκριμένα, τους διαδοχικώς ισχύοντες Υπαλληλικούς Κώδικες (π.δ. 611/1977, ν. 2683/ 1999, ν. 3528/2007) και Κ.. Κ.. Δ.. και Κ.. Υ.. (ν.1188/1981, ν.3584/2007), με σκοπό την καθιέρωση ενιαίων και ομοιόμορφων κανόνων, οι οποίοι διέπουν την νομική κατάσταση (status) των υπαλλήλων αυτών. Βάσει των ως άνω διατάξεων προβλέπεται η ανάκληση της πράξης διορισμού εντός διετίας για παράβαση νόμου και χωρίς χρονικό περιορισμό αν αυτός που διορίστηκε προκάλεσε δολίως ή υποβοήθησε την παρανομία. Περίπτωση παράβασης νόμου συνιστά και η παραβίαση των όρων της προκήρυξης με την οποία καθορίστηκαν τα προσόντα των υποψηφίων, όταν η διοίκηση διαπιστώσει εκ των υστέρων ότι επιλογή υποψηφίου που διορίστηκε χαρακτηρίζεται από πλάνη περί τα πράγματα ως στηριχθείσα σε πλαστά δικαιολογητικά. Στις ως άνω περιπτώσεις αίρεται αναδρομικά η ιδιότητα του υπαλλήλου ως κρατικού οργάνου ή οργάνου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και συνακόλουθα ανατρέπεται η αιτία της νόμιμης καταβολής των αποδοχών του. Συνακόλουθα οι καταβληθείσες, κατά τη διάρκεια του εργασιακού βίου του υπαλλήλου, αποδοχές καθίστανται αχρεώστητες, συνιστούν έλλειμμα στην οικεία διαχείριση, και επιβάλλεται για την αποκατάστασή του, κατά δεσμία αρμοδιότητα, ισόποσος καταλογισμός (Ελ.Συν.Αποφ.Ολομ.2015/2008) σε βάρος του υπαλλήλου, που τις εισέπραξε, ανεξαρτήτως της υπαιτιότητάς του.

6. Σύμφωνα με την απορρέουσα από την αρχή του κράτους δικαίου αρχή της αναλογικότητας, προβλεπόμενη πλέον και ρητώς στο άρθρο 25 παρ.1 εδ.δ' του

Συντάγματος, όπως ισχύει μετά την αναθεώρησή του με το Ψήφισμα της 6.4.2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων, όταν θεσπίζονται ή επιβάλλονται δυσμενή μέτρα ή κυρώσεις σε βάρος των διοικουμένων, απαιτείται να λαμβάνονται υπόψη κριτήρια αντικειμενικά που δικαιολογούνται από λόγους δημοσίου συμφέροντος. Εξάλλου, όλα τα μέσα άσκησης της κρατικής εξουσίας, ο νόμος, η δικαστική απόφαση και η διοικητική πράξη, απαιτείται να πληρούν τα κριτήρια της εν λόγω αρχής, να είναι δηλαδή: **α)** πρόσφορα και κατάλληλα για την πραγμάτωση του επιδιωκόμενου σκοπού, **β)** αναγκαία, υπό την έννοια ότι για την πραγμάτωση του επιδιωκόμενου δημόσιου σκοπού δεν είναι δυνατή η επιλογή άλλου εξίσου αποτελεσματικού, αλλά λιγότερου επαχθούς μέτρου και **γ)** αναλογικά, να τελούν δηλαδή σε εσωτερική αλληλουχία με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ώστε η αναμενόμενη ωφέλεια να μην υπολείπεται της προκαλούμενης από αυτά βλάβης. Σε αντίθετη περίπτωση, αν το επιβαλλόμενο μέτρο ή η κύρωση, από τη φύση τους, αλλά και σε συνάρτηση με τον χρόνο στον οποίο επιβάλλονται, είναι τέτοιας έντασης και διάρκειας, που υπερακοντίζουν καταδήλως τον επιδιωκόμενο σκοπό (συνεπάγονται δηλαδή μειονεκτήματα που είναι δυσανάλογα προς τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από την εξυπηρέτηση του δημοσίου σκοπού) αντίκεινται στην ως άνω συνταγματική αρχή και η διάταξη που τα προβλέπει ή η διοικητική πράξη που τα επιβάλλει είναι, ως εκ τούτου, ανίσχυρες (βλ. Ελ.Συν. Αποφ. Δευτ. Τμ.2093/2020 και την εκεί παρατεθείσα νομολογία).

7. Με την καταλογιστική πράξη που εκδίδεται ως συνέπεια της ανάκλησης διορισμού δημόσιου υπαλλήλου, η πρόσληψη του οποίου, όπως διαπιστώθηκε, στηρίζεται σε παραποιημένα δικαιολογητικά, επιχειρείται η αποκατάσταση της τρωθείσας νομιμότητας. Εντούτοις, ο καταλογισμός του υπαλλήλου με το σύνολο των ληφθεισών από αυτόν αποδοχών από του διορισμού του, θίγει θεμελιώδη δικαιώματα ως η εργασία, διότι απαξιώνεται πλήρως η εργασία ως πραγματική προσφορά υπηρεσίας που ο καταλογισθείς κατέβαλε, αλλά και η περιουσία αυτού διότι με τον καταλογισμό παρεμβαίνει μονομερώς η κρατική εξουσία στην περιουσία του καταλογισθέντος αποσπώντας στοιχεία αυτής. Ελλείπει σχετικής νομοθετικής ρύθμισης στο υπό κρίση ζήτημα, πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να ερευνάται ad hoc αν με την επίδικη πράξη καταλογισμού τηρήθηκαν οι απαιτήσεις αναλογικότητας και δίκαιης ισορροπίας, καθώς και αυτές που απορρέουν από την αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο οφείλει να σταθμίσει όλα τα κρίσιμα δεδομένα της υπόθεσης, προκειμένου να αποδοθεί σε αυτά η δέουσα βαρύτητα, από την οποία θα προκύψει αν με τον επίδικο καταλογισμό επιτεύχθηκε δίκαιη ισορροπία μεταξύ του επιδιωχθέντος με αυτόν θεμιτού σκοπού και των θεμελιωδών δικαιωμάτων του καταλογισθέντος που εθίγησαν από αυτόν (Ελ. Συν. αποφ. Δευτ. Τμ.1680/2021).

8. Ενόψει αυτών θα πρέπει να σταθμίζονται, ως κρίσιμα, τα εκάστοτε δεδομένα, ήτοι η ένταση της παραβίασης της αρχής της αξιοκρατίας σε συνάρτηση με την ένταση του πλήγματος που είναι επιτρεπτό να υποστούν τα δικαιώματα του καταλογισθέντος, το ύψος του καταλογιζόμενου ποσού ως αχρεωστήτως καταβληθέντος, το οποίο συνεπάγεται αντίστοιχη μείωση της περιουσίας του καταλογισθέντος, σε συνάρτηση με την υπηρεσία που αυτός προσέφερε χρονικά και ποιοτικά, και την ωφέλεια που αποκόμισε ο υπέρ ου ο καταλογισμός φορέας, η φύση και η έκταση του πταίσματος του καταλογισθέντος, που προσκόμισε τα παραποιημένα δικαιολογητικά σε συνάρτηση όμως με το συντρέχον πταίσμα και της διοίκησης που δεν έλεγξε έγκαιρα τα δικαιολογητικά αυτά, καθώς και τις λοιπές αρνητικές συνέπειες που υπέστη ο καταλογισθείς ως επακόλουθο της ίδιας συμπεριφοράς που οδήγησε στον καταλογισμό του (Ελ.Συν.Αποφ.Ολομ.599 και 768/2021 και την εκεί παρατεθείσα νομολογία), αλλά και την προσωπική και οικονομική του κατάσταση..

9. Ο ν. 4700/2020 (Α' 127 - Δικονομία Ελεγκτικού Συνεδρίου) ορίζει στο άρθρο 5 ότι: «2. Το Δικαστήριο δεσμεύεται ... από τις αμετάκλητες αθωωτικές αποφάσεις ... εκτός αν η αθώωση ... στηρίχθηκε σε έλλειψη αντικειμενικών ή υποκειμενικών στοιχείων που δεν αποτελούν προϋπόθεση εφαρμογής του νόμου στην ένδικη διαφορά ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου». Περαιτέρω, με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ.2 της Σύμβασης που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 «για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών» (ΕΣΔΑ) και κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.δ/τος 53/1974 (Α' 256), κατοχυρώνεται το τεκμήριο αθωότητας του κατηγορουμένου ως διαδικαστική εγγύηση την οποία επιβάλλει ο σεβασμός της προσωπικότητας αυτού, όταν για το ίδιο αδίκημα σε πρότερη ποινική διαδικασία έχει εκδοθεί για αυτόν αθωωτική απόφαση. Για την ενεργοποίηση της θεμελιώδους αυτής δικονομικής εγγύησης και τον έλεγχο της παραβίασής της απαιτείται οι παρεπόμενες της ποινικής δίκης δικαστικές διαδικασίες, όπως είναι η δημοσιονομική δίκη ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί έφεσης κατά πράξης καταλογισμού αχρεωστήτως λαβόντος για την αποκατάσταση ελλείμματος σε δημόσια διαχείριση, να παρουσιάζουν συνάφεια με την προηγηθείσα ποινική δίκη, υπό την έννοια της ταυτόσημης αντικειμενικής και υποκειμενικής υπόστασης των αδικημάτων για τα οποία, αυτός που την επικαλείται, διώκεται. Αν διαπιστωθεί η εν λόγω συνάφεια, η οποία προϋποθέτει ουσιαστικό έλεγχο των πραγματικών στοιχείων της διαφοράς, το δημοσιονομικό δικαστήριο οφείλει να απόσχει από την διατύπωση κρίσης ή και απλής αιτιολογίας, στην οποία θα ετίθετο εν αμφιβόλω το αμετακλήτως αθωωτικό αποτέλεσμα της οικείας ποινικής διαδικασίας (Ελ.Συν.Αποφ.Ολομ.271/2019, 124/2017).

10. Εξάλλου, όπως γίνεται παγίως δεκτό από το Δικαστήριο τούτο (Ολομ.1824/2019, 2679/2016, 1808/2014, 542/2013, 1034/2011), το τεκμήριο αθωότητας δεν παραβιάζεται όταν η, μεταγενέστερη της αθωωτικής απόφασης, διαφορετική δικαστική κρίση στηρίζεται σε διαφορετική νομική βάση και αφορά σε άλλης μορφής ή άλλου χαρακτήρα ευθύνη του αθωωθέντος, με συνέπεια να παρουσιάζει αυτοτέλεια σε σχέση με την ποινική διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή αρκεί η συνεκτίμηση της απόφασης του ποινικού δικαστηρίου κατά τρόπο ειδικό από το εκ των υστέρων επιλαμβανόμενο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ούτως ώστε, εφόσον αποκλίνει από τις ουσιαστικές κρίσεις του ποινικού δικαστή, να μην καταλείπονται εύλογες αμφιβολίες ως προς τον σεβασμό του απορρέοντος από την τελική έκβαση της ποινικής δίκης τεκμηρίου αθωότητας. Βασικό δε επιχείρημα για την ως άνω αυτονόμηση της δημοσιονομικής δίκης έναντι της ποινικής, είναι ότι ο αχρεωστήτως λαβών, που αθωώθηκε σε ποινική δίκη, φέρει δημοσιονομική ευθύνη για έλλειμμα που διαπιστώθηκε στην οικεία διαχείριση και η ευθύνη του θεμελιώνεται σε διαφορετικές προϋποθέσεις, αυτοτελείς σε σχέση με αυτές της ποινικής ευθύνης, καθόσον αυτή δεν έχει σκοπό κυρωτικό αλλά αποσκοπεί στην αποκατάσταση του προκληθέντος ελλείμματος.

11. Περαιτέρω, δέσμευση του Τμήματος από την αμετάκλητη αθωωτική ποινική απόφαση συντρέχει υπό την προϋπόθεση ότι τα πραγματικά περιστατικά, για τα οποία διώχθηκε ποινικά ο φερόμενος ως δημοσιονομικώς υπεύθυνος αλλά αθωώθηκε, έστω και λόγω αμφιβολιών, ταυτίζονται πλήρως με αυτά επί των οποίων ερείδεται ο κατάλογισμός του (Ολομ.271/2019, 740/2018, 124/2017). Αυτό συμβαίνει όταν η παρεπόμενη δημοσιονομική δίκη προϋποθέτει την εξέταση της προηγηθείσας κρίσης του ποινικού δικαστηρίου ή όταν το αρμόδιο δικαστήριο προβεί σε εκ νέου εξέταση των αποδεικτικών στοιχείων που έλαβε υπόψη του το ποινικό δικαστήριο ή κρίνει ξανά τη συμμετοχή του ενεχόμενου προσώπου σε μία από τις πράξεις που οδήγησαν στην καταδίκη του. Εάν ο σύνδεσμος μεταξύ της ολοκληρωθείσας ποινικής διαδικασίας και της σε εξέλιξη δημοσιονομικής δίκης επιβεβαιωθεί, τότε μόνο η κρίση στο πλαίσιο της

τελευταίας θα ελεγχθεί για την παραβίαση του άρθρου 6 παρ.2 της ΕΣΔΑ, ήτοι για το αν με τις κρίσεις του δημοσιονομικού δικαστή παραβιάστηκε η προηγούμενη αθώωση του υπολόγου ή συνευθυνόμενου (ΕΔΔΑ, Σταυρόπουλος κατά Ελλάδος, 27.9.2007, Konstas κατά Ελλάδας, 24.5.2011, Rushiti κατά Αυστρίας, 21.3.2000, Lamana κατά Αυστρίας, 10.7.2001, Allen κατά Ηνωμένου Βασιλείου, 12.7.2013).

12. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Με την ../2000 προκήρυξη του Δήμου ... προκηρύχθηκε διαδικασία επιλογής με αντικειμενικά κριτήρια, για την πλήρωση ... οργανικών θέσεων μόνιμου προσωπικού ανταποδοτικού χαρακτήρα (καθαριότητας) με σειρά προτεραιότητας, εκ των οποίων ... θέσεις αφορούσαν κατηγορία ΔΕ του κλάδου ΔΕ 29 Οδηγών Αυτοκινήτων. Για την ως άνω κατηγορία ως προσόν διορισμού ορίστηκε, μεταξύ άλλων, ο απολυτήριος τίτλος οδηγού αυτοκινήτου Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου (ΕΠΛ) ή Τεχνικού Επαγγελματικού Λυκείου (ΤΕΛ) ή Τεχνικής Επαγγελματικής Σχολής (ΤΕΣ) Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ή άλλου ισότιμου και αντίστοιχου τίτλου σχολικής μονάδας της ημεδαπής ή αλλοδαπής. Κατόπιν ολοκλήρωσης του ως άνω διαγωνισμού επιλογής, ο εκκαλών, με την .../...2001 απόφαση της Δημάρχου ... (Αρ. Αποφ. Περ....../2001, ΦΕΚ .../...2001 Τεύχος Ν.Π.Δ.Δ.) διορίστηκε αρχικά ως δόκιμος υπάλληλος, στη θέση ΔΕ 29 Οδηγών Αυτοκινήτων και μονιμοποιήθηκε, αναδρομικά από 2003, με την .../...2003 απόφαση του ως άνω Δημάρχου (Αρ.Αποφ.Περ..../...2003, ΦΕΚ ... Τεύχος Ν.Π.Δ.Δ.). Στη συνέχεια, με την .../...2012 απόφαση του Δημάρχου ... (Αρ. Αποφ. Αποκ. Διοίκησης/2012, ../...2012), ο εκκαλών μετατάχθηκε σε κενή οργανική θέση του κλάδου ΔΕ Διοικητικού βάσει των άρθρων 75, 79 και 101 του ν.3584/2007 και του άρθρου 280 του ν. 3852/2010. Στο πλαίσιο ελέγχου της εγκυρότητας των τίτλων σπουδών των υπαλλήλων του Δήμου, ύστερα από την .../... 2013 έγγραφη εντολή του Δημάρχου ..., διαπιστώθηκε ότι ο/....1986 απολυτήριος τίτλος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (απολυτήριο Λυκείου) της ..., που κατέθεσε ο εκκαλών με την αίτησή του, δεν ήταν έγκυρος, καθόσον δεν είχε εκδοθεί από το εν λόγω σχολείο. Κατόπιν τούτου, με την .../...2013 απόφαση του Δημάρχου ... (Αρ.Απόφ.Αποκ. Διοικ.... ../...2013, .../...2013) ανακλήθηκε, από ...2001, ο διορισμός του εκκαλούντος, δυνάμει του άρθρου 27 παρ. 2 του ν. 3584/2007.

13. Με την ../...2017 πράξη της Επιτρόπου στην Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Δήμο ... αναθεωρήθηκε η πράξη θεώρησης των χρηματικών ενταλμάτων, που αφορούσαν στην καταβολή των αποδοχών του εκκαλούντος και στις2018 εκδόθηκε το .../2018 Φύλλο Μεταβολών και Ελλείψεων, το οποίο, όπως προκύπτει από το από ...2018 αποδεικτικό επίδοσης, παρέλαβε ο εκκαλών, προσωπικά, από τη Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας επί της οδού Επί του ως άνω ΦΜΕ ο εκκαλών κατέθεσε, στις2018, Υπόμνημα με τις απόψεις του και συνακόλουθα εκδόθηκε η προσβαλλόμενη πράξη με την οποία καταλογίστηκε σε βάρος του το συνολικό ποσό των 72.671,47 ευρώ, που αντιστοιχεί σε καταβληθείσες σ' αυτόν αποδοχές για το χρονικό διάστημα που άσκησε τα καθήκοντά του, ήτοι από ...2001 έως2013. Και τούτο, με την αιτιολογία ότι, μετά την ανάκληση του διορισμού του - λόγω του ότι προκάλεσε δολίως στη Διοίκηση πλάνη περί τα πράγματα κατά την πρόσληψή του στον κλάδο ΔΕ 29 Οδηγών Αυτοκινήτων, προσκομίζοντας πλαστό δικαιολογητικό, απαραίτητο για τον διορισμό του - έχει αρθεί το νόμιμο έρεισμα της καταβολής σε αυτόν αποδοχών κατά το χρόνο που άσκησε τα καθήκοντά του, αποδοχές, που οφείλει να επιστρέψει ως αχρεωστήτως καταβληθείσες.

14. Με τη ../...2016 απόφαση του ... Πενταμελούς Εφετείου Κακουργημάτων ... ο εκκαλών κηρύχθηκε αθώος για τις πράξεις της χρήσης πλαστού εγγράφου ζημίας άνω των 30.000 ευρώ κατ' επάγγελμα και της απάτης κατ' εξακολούθηση κατ' επάγγελμα

και κατά συνήθεια, ζημίας άνω των 30.000 ευρώ. Σύμφωνα με το διατακτικό της απόφασης αυτής «ο κατηγορούμενος (δηλ. ο εκκαλών) υποβάλλοντας το ως άνω απολυτήριο στον Δήμο Α. καλόπιστα πίστευε ότι αυτό ήταν γνήσιο, δεδομένου ότι είχε τη διαβεβαίωση γι' αυτό εκ μέρους του πατέρα του κατά τον χρόνο βεβαίωσης του πιο πάνω απολυτηρίου (έτος 1986), ο οποίος είχε επιμεληθεί σχετικά, αγνοώντας ως εκ τούτου την πλαστότητά του». Η ως άνω απόφαση έχει καταστεί αμετάκλητη σύμφωνα με το .../....2016 πιστοποιητικό του Εφετείου ..., όπου αναφέρεται ότι αυτή καταχωρήθηκε στο Ειδικό Βιβλίο την2016 με αριθμό ... και δεν έχει ασκηθεί αναίρεση ή κάποιο άλλο ένδικο μέσο κατ' αυτής.

15. Με την υπό κρίση έφεση ο εκκαλών προβάλλει ότι τόσο η απόφαση ανάκλησης του διορισμού του, όσο και η προσβαλλόμενη καταλογιστική πράξη της Επιτρόπου στην Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Δήμο ... είναι παράνομες, διότι παραβιάζουν το τεκμήριο της αθωότητας και το δεδικασμένο που πηγάζουν από την ως άνω, .../....2016 απόφαση του ... Πενταμελούς Εφετείου Κακουρηγημάτων ..., καθόσον στηρίζονται στην παραδοχή ότι ο ίδιος «προκάλεσε δολίως στη Διοίκηση πλάνη περί τα πράγματα» και ότι «συντέλεσε υπαίτια στη μη νόμιμη πληρωμή των εν λόγω δαπανών», ενώ σύμφωνα με τα κριθέντα στην ως άνω αμετάκλητη αθωωτική απόφαση του Π. Ε. Κ. Α., αυτός αγνοούσε την πλαστότητα του Απολυτηρίου και καλόπιστα πίστευε ότι αυτό ήταν γνήσιο. Ο ισχυρισμός του αυτός, κατά το μέρος που αφορά στην προσβαλλόμενη πράξη θα πρέπει ν' απορριφθεί ως νόμω αβάσιμος, καθόσον μετά την ανάκληση του διορισμού του με τη .../....2013 απόφαση του Δημάρχου ..., η οποία δεν έχει ακυρωθεί, οι αποδοχές που αυτός έλαβε έχουν καταστεί αχρεώστητες και συνιστούν έλλειμμα στη χρηματική διαχείριση του Δήμου ..., για το οποίο νομίμως αυτός καταλογίζεται ως αχρεωστήτως λαβών, χωρίς να απαιτείται, για τον καταλογισμό του, η ύπαρξη υπαιτιότητας, σύμφωνα με τη ρητή προς τούτο διατύπωση του άρθρου 152 του ν.4270/2014 (βλ.σκ.4 της παρούσας). Συνεπώς, από την προσβαλλόμενη πράξη δεν παραβιάζεται το τεκμήριο της αθωότητας του εκκαλούντος, αφού η άγνοιά του περί της πλαστότητας του Απολυτηρίου του δεν επιδρά στην υποχρέωση, που πηγάζει από την ως άνω διάταξη του Δημόσιου Λογιστικού, να καταλογιστεί ως αχρεωστήτως λαβών. Περαιτέρω και δοθέντος ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο οφείλει να ελέγξει, κατά τα ανωτέρω γενόμενα δεκτά, αν ο επίδικος καταλογισμός, ως απόρροια της ανακλητικής πράξης, είναι συμβατός με τις συνταγματικές αρχές της αναλογικότητας, της δίκαιης ισορροπίας και του κοινωνικού κράτους δικαίου, απαιτείται δε να σταθμισθούν τα ειδικότερα δεδομένα της υπόθεσης, όπως η φύση του μέτρου, η προσφορότητα και η αναγκαιότητα της επιβολής του για τη θεραπεία του θεμιτού σκοπού που επιδιώκεται, η υποκειμενική συμπεριφορά του υπαλλήλου, η τυχόν ευθύνη των οργάνων της διοίκησης στην αποκάλυψη της πλαστότητας των δικαιολογητικών, το χρονικό σημείο επιβολής του καταλογισμού σε σχέση με τον διανυθέντα συνολικό υπηρεσιακό βίο, καθώς και οι συνολικές επιπτώσεις που επάγεται για την προσωπική και οικονομική κατάσταση του υπαλλήλου, το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν επιβάλλεται εν προκειμένω η από το Ελεγκτικό Συνέδριο παρεμπόδιση εξέτασης της ανακλητικής πράξης του διορισμού του καταλογισθέντος διαδίκου, καθόσον η εφαρμοζόμενη στην επίδικη σχέση νομοθεσία επιτρέπει στο Ελεγκτικό Συνέδριο να παράσχει στον ανωτέρω πλήρη δικαστική προστασία ελέγχοντας μόνο την πράξη που υπάγεται στην κατά το Σύνταγμα δικαιοδοσία του, ήτοι την εις βάρος του απολυθέντος πράξη καταλογισμού των εισπραχθεισών από αυτόν αποδοχών (Ελ.Συν.Αποφ.Ολομ.599/2021).

16. Περαιτέρω ο εκκαλών προβάλλει ότι ο σε βάρος του καταλογισμός παραβιάζει τις αρχές της αναλογικότητας και της χρηστής διοίκησης. Σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά ανωτέρω και λαμβανομένου περαιτέρω υπόψη ότι **α)** ο εκκαλών,

σύμφωνα με τα κριθέντα στη .../...2016 απόφαση του ... Πενταμελούς Εφετείου Κακουρηγημάτων ..., αγνοούσε την πλαστότητα του Απολυτηρίου του και πίστευε καλόπιστα ότι αυτό ήταν γνήσιο και συνεπώς δεν συνέβαλε δολίως στο διορισμό του, β) παρά την καλοπιστία του εκκαλούντος, ο διορισμός του ανακλήθηκε μετά την πάροδο 13 ετών και συνεπώς υπήρξε θεραπεία της τρωθείσας, από την πρόσληψη υπαλλήλου χωρίς τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα, νομιμότητας και γ) καθόλο το ανωτέρω χρονικό διάστημα ο εκκαλών εκτέλεσε τα καθήκοντά του χωρίς ο Δήμος ... να προβεί ουδέποτε στον έλεγχο των στοιχείων που ήταν κατατεθειμένα στο προσωπικό του μητρώο και συνεκτιμώντας περαιτέρω και την προσωπική και οικονομική του κατάσταση, το Δικαστήριο κρίνει ότι, υπό τις ως άνω ειδικές περιστάσεις, ο σε βάρος του εκκαλούντος καταλογισμός, δεν επιτυγχάνει μια δίκαιη ισορροπία μεταξύ του σκοπού που υπηρετεί (αποκατάσταση της δημοσιονομικής νομιμότητας εξαιτίας της αναδρομικής ανατροπής της υπαλληλικής σχέσης), σύμφωνα με όσα ανωτέρω εκτέθηκαν καθόσον αφενός μετατρέπει την ανάκληση του διορισμού σε κύρωση αφετέρου άγει σε πλουτισμό του Δήμου σε βάρος της περιουσίας του. Ως εκ τούτου, κατ' εφαρμογή της κατ' άρθρο 25 παρ.1 εδ.δ' του Συντάγματος αρχής της αναλογικότητας πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη καταλογιστική πράξη, κατ' αποδοχή του οικείου λόγου έφεσης επί τω τέλει απαλλαγής του εκκαλούντος καθ' ολοκληρίαν από τον επίδικο καταλογισμό, παρέλκει δε ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών λόγων έφεσης.

17. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτή η έφεση, να ακυρωθεί η .../...2018 καταλογιστική πράξη της Επιτρόπου στην Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Δήμο ..., να διαταχθεί η απόδοση του κατατεθέντος παραβόλου στον εκκαλούντα και, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων, να απαλλαγούν το Ελληνικό Δημόσιο και ο Δήμος από τη δικαστική του δαπάνη.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την έφεση.

Ακυρώνει την .../...2018 καταλογιστική πράξη της Επιτρόπου της Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Δήμο

Διατάσσει την απόδοση του κατατεθέντος παραβόλου στον εκκαλούντα και

Απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο και τον Δήμο ... από τη δικαστική δαπάνη του εκκαλούντος.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 4 Οκτωβρίου 2022.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΡΕΔΡΟΣ

ANNA ΛΙΓΩΜΕΝΟΥ

ΙΩΑΝΝΑ ΕΥΘΥΜΙΑΔΟΥ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 11 Οκτωβρίου 2022.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ANNA ΛΙΓΩΜΕΝΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ